

עמ"ת 30359/02/15 - מדינת ישראל נגד ראובן שאולוב

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 30359-02-15 מדינת ישראל נ' שאולוב (עציר)

בפני	כב' השופטת תמר נאות פרי
העוררת	מדינת ישראל
נגד	
המשיב	ראובן שאולוב (עציר)

החלטה

לפני ערר על החלטת בית-המשפט השלום בחיפה (כב' השופטת הוך-טל) שניתנה ביום 11.2.15 במ"ת 47862-10-14, במסגרתה הורה בית המשפט קמא על שחרורו של המשיב למעצר בית בתנאים מגבילים.

רקע עובדתי -

1. כנגד המשיב וארבעה אחרים (להלן ביחד: "**הנאשמים**") הוגש ביום 29.10.14 כתב אישום הכולל את תיאור העובדות הבאות: ביום 10.9.2014 התקיים המפגש הראשון הרלבנטי בין הנאשמים לבין המתלון, במהלכו טענו הנאשמים כלפי המתלון כי הוא אמר ש"יזיין" את המשיב (להלן: "**הקללה**"). המתלון הכחיש שהשמיע את הקללה, והנאשמים איימו עליו שאם יתבררו הדברים כנכונים - הם יהרגו אותו. לא מפורט בכתב האישום מי מהנאשמים השמיע את האיום בשלב זה. יומיים לאחר מכן, ביום 12.9.2014, הזמינו הנאשמים את המתלון למפגש השני בגן אברהם בקרית ים. כאשר הגיע המתלון, אחד הנאשמים איים על המתלון ואמר לו שאם יוכח שהוא השמיע את הקללה, הוא "לא ישאר בחיים" ו-"יכניסו לו שני כדורים בראש". לאחר מכן, הגיעה למקום בת זוגו של המתלון (ושתי נשים אחרות), ובת הזוג אישרה את טענת הנאשמים בדבר השמעת הקללה על ידי המתלון. או אז, הכה המשיב את המתלון באגרוף ולאחריו שלושה נאשמים נוספים הכו את המתלון באגרופים ובבעיטות בכל חלקי גופו. בהמשך, קשרו הנאשמים קשר לסחוט כספים מאת המתלון. ביום 14.9.2014, הזמינו שני נאשמים את המתלון למפגש השלישי במועדון בנהריה. המפגש התקיים בנוכחות שלושה נאשמים (אך המשיב לא היה נוכח), ובמהלכו דרשו שלושת הנאשמים מהמתלון שישלם להם 200,000 ש"ח כ"פיצוי" בגין השמעת הקללה, ואיימו עליו שאם לא ישלם אם הסכום "החברה הצעירים מחכים לפקודה" והוא "יראה מה יהיה". ביום 3.10.2014 התקשרו שוב שלושה מהנאשמים למתלון ואמרו לו שעליו לפתור את העניין, שאם לא כן "ימצאו אותו ... יזיינו אותו ויהרגו אותו". בהמשך, בימים 3.10.2014 ו-4.10.2014 התקשר הנאשם 5 ואמר למתלון כי הוא שילם לארבעת הנאשמים האחרים (כולל המשיב) סכומים כסף שנעים בין 40,000 ₪ ל-50,000 ₪ עבור המתלון ובשמו, ולכן - הנאשם 5 דורש מהמתלון שיחזיר לו את הכספים. בשלב מסוים של המתואר מעלה, יצר המתלון קשר עם המשטרה - וקיבל הנחיות כיצד להמשיך בהתנהלות למול הנאשמים. בימים 13.10.2014-14.10.2014 שוחחו שלושה מהנאשמים

(כולל המשיב) ביניהם, עדכנו האחד את השני בדבר שיחותיו של הנאשם 5 עם המתלונן וטיכסו עצה כיצד לסחוט כסף מהמתלונן. בהמשך אותו יום, 14.10.2014, התקשר הנאשם 5 למתלונן וקבע עמו פגישה נוספת לצורך תשלום 20,000 ₪, תוך שהוא מעדכן את המשיב לגבי המפגש המצופה ומקבל הנחיות כיצד לגרום למתלונן להביא עמו את הכסף. המפגש השלישי התקיים באותו היום בערב, ב"מפגש הג'יפ" בשכונת צור שלום בקרית ביאליק, שם נכחו המתלונן וארבעת הנאשמים, בהעדרו של המשיב. המתלונן הגיע למפגש - מסר לנאשמים שהיו שם 10,900 ₪ ולאחר שנטלו את הכסף - הגיחו כוחות המשטרה שארבו במקום, ועצרו את ארבעת הנאשמים. המשיב נעצר במקום אחר מיד בסמוך למעצרם של ארבעת האחרים.

2. עקב האמור, מיוחסות לכל חמשת הנאשמים עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, סחיטה באיומים, איומים, ותקיפה הגורמת חבלה של ממש.

הליכי המעצר עד כה -

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה לעצור את המשיב (ואת ארבעת הנאשמים הנוספים) עד תום ההליכים.

4. ביום 12.1.15 ניתנה ההחלטה הראשונה, בה נקבע כי קיימות ראיות לכאורה, כי קיימת עילת מעצר - ולגבי המשיב נקבע כי החלופה שהוצעה אינה יכולה לאיין את המסוכנות, לרבות לאור התסקיר שהוגש בעניינו (מיום 8.1.2015, להלן: "**התסקיר**"). עוד יוער כי באותה החלטה - הורתה כבוד השופטת על שחרורם של שני נאשמים אחרים לחלופת מעצר. נאשם שלישי שוחרר לחלופה בהחלטה נפרדת עוד קודם לכן, ונאשם רביעי שוחרר לחלופה ביום 12.2.2015 - אך הוגש בעניינו ערר שטרם הוכרע והוא עדיין במעצר עד מתן החלטה באותו ערר.

5. ביום 22.1.2015 המשיב הגיש בקשה לעיון חוזר וביקש שבית המשפט ישקול חלופת מעצר חדשה, ובעיקר מפקחים חדשים, לאור האמור בתסקיר ולאור הנמקות בית המשפט בהחלטה מיום 12.1.2015 שלא לאשר את החלופה הראשונה.

6. ביום 11.2.2015 התקיים הדיון בבקשה לעיון חוזר - ובית המשפט קמא קבע כי החלופה ה"חדשה" יכולה לספק מענה הולם בנסיבות, והורה על שחרור המשיב למעצר בית בתנאים מגבילים, בחדרה, כולל איזוק אלקטרוני, הפקדות כספיות וחתימה על ערבויות.

הערר הנוכחי -

7. העוררת, המדינה, טוענת כי אין להסתפק בחלופה הנוכחית, או בכל חלופה אחרת, וכי יש מקום להורות על המשך המעצר עד תום ההליכים, נוכח חומרת העבירות המיוחסות למשיב, נוכח היותו ה"מנהיג" של החמישה, נוכח עברו הפלילי ולאור העובדה שאין המלצה לשחרורו מטעם שירות המבחן.

8. המשיב, מנגד, סומך ידיו על החלטתו של בית המשפט קמא וטוען, בין היתר, שיש לתת משקל לשחרורם של שלושה מהנאשמים האחרים (שחרור אשר לגביו לא הוגש ערר) ואולי אף לשחרורו של הרביעי (בכפוף לתוצאות הערר האחרון בזמן).

9. על מנת שלא להאריך יתר על הצורך, לא אחזור על כל טענות הצדדים - אשר פורטו בהודעת הערר ובמהלך הדיון.

דין והכרעה -

10. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, מצאתי כי דין הערר להדחות.
11. התשתית הראייתית - לא היתה מחלוקת בבית המשפט קמא בדבר קיומן של ראיות לכאורה, לרבות לאור ההודעות של המתלון ואחיו (אשר נילוה אליו בחלק מהאירועים), תמלולי השיחות שבין המתלון לבין חלק מהנאשמים ובינם לבין עצמם (שהוקלטו בעמדות של האזנות סתר), ההודעות שנגבו מהמעורבים ודוחות הפעולה ממועד המעצר (אז שולמו הכספים מאת המתלון לנאשמים שנכחו במפגש השלישי). לכן - אין צורך להידרש לסוגית התשתית הראייתית הלכאורית - הנמצאת ברף סביר ואף למעלה מזה, במקרה זה.
12. באשר לעילת המעצר - אף כאן, לא היתה מחלוקת אמיתית לגבי עילת המסוכנות, שהרי עבירת סחיטה באיומים מגלמת מעצם טבעה ואופייה מסוכנות ברף גבוה, ולכך נילוות במקרה זה עבירות של איומים בפגיעה בחייו של המתלון ותקיפתו הפיזית במהלך המפגש הראשון. עילת מעצר נוספת שהופיעה בסעיף 8 לבקשת המעצר היתה חשש לשיבוש מהלכי משפט או השפעה על עדים, לאור שתיקתם של הנאשמים בחקירותיהם. אעיר כבר עתה, כי שתיקה בחקירה יכולה לחזק את התשתית הראייתית, ובמקרים מתאימים אף יכולה ללמד על מסוכנות (בש"פ 2636/10 **משיב נ' מ"י** (18.4.2010)), אך אינני סבורה שהשתיקה כשלעצמה יכולה ללמד על חשש משיבוש. ניתן היה, וצריך היה, לטעון שקיים חשש משיבוש במקרה זה, לאור מעורבותם של כמה נאשמים וכמה עדים, כך שחלקם עשו לדבר עם חלקם ולנסות להשפיע עליהם ולאור כך שנפסק כי קיים בעבירות מסוג זה חשש אינהרנטי מהשפעה על המתלון (5953/10 **אלפרון נ' מ"י** (6.9.2010)).
13. חלופת מעצר - הלכה היא כי בדרך כלל, עבירות שעניין סחיטה באיומים אינן מתאימות לחלופת מעצר (בש"פ 1196/13 **עואד נ' מ"י** (20.2.2013); בש"פ 4323/13 **צ'ונה נ' מ"י** (25.6.2013); בש"פ 3391/13 **עווידה נ' מ"י** (20.5.2013); בש"פ 8373/13 **כעאבנה נ' מ"י** (1.1.2014)).
14. עוד יש לקחת בחשבון כי אין עסקינן רק בסחיטה, אלא בכך שהאיומים שהושמעו במסגרת הסחיטה התייחסו לפגיעה בחייו של המתלון וכי המתווה לוה באלימות פיזית במהלך המפגש הראשון.
15. עם זאת, ולמרות זאת, בחנה כבוד השופטת קמא את האפשרות להסתפק בחלופת מעצר אשר פגיעתה בחרותו של המשיב פחותה, כמצוות המחוקק, ומצאתי כי אין לסטות ממסקנתה לפיה נמצאה חלופה הולמת שיש בה כדי לאיין את המסוכנות המתוארת מעלה במקרה זה.
16. ראשית, המדובר בחלופה מעצר במקום מרוחק ממקום ביצוע העבירות הנטענות וממקום מגוריו של המתלון, כאשר בהקשר זה יוער כי על פי האמור בדיון. אמנם, המרחק אינו משמעותי בכל הנוגע לאפשרות שהמשיב ימשיך לקיים שיחות טלפון מאימות או שנועדו לסחיטה - שכן אין משמעות למרחק הגיאוגרפי שעה שעסקינן בשיחות טלפון, אך בוודאי שיש משמעות למרחק שעה שעסקינן באפשרות שיתקיים מפגש נוסף בין המשיב לבין המתלון, או באפשרות שהמשיב אישית יתקוף את המתלון. באשר לשיחות הטלפון, אעיר עוד כי כיון שהמשיב - ושאר הנאשמים - יודעים היום כי האזינו לשיחות הטלפון שקשורות לאירוע, ולמעצר - לחלקן, הם בוודאי יכולים לשער מהן יכולותיה החקירתיות של המשטרה. עוד ברור למשיב, ולשאר הנאשמים ששחררו בתנאים, כי כל יצירת קשר עם המתלון ולו בדרך עקיפה, או יצירת קשר בינם לבין עצמם - מהווה הפרה של תנאי השחרור ותגרום למעצר מיידי עד תום ההליכים. אני סבורה כי ידיעה זו מהווה גורם מרתיע שימנע, ברמה מסוימת, את הדחף או הצורך לקיים שיחות נוספות עם המתלון או האחרים.
17. רוצה לומר, הריחוק אינו יכול לתת מענה ברמה גבוהה למניעת שיחות טלפון מאימות עתידיות, אך המסוכנות שנובעת מהחשש שמא האיומים **ימומשו** הינה מסוכנות שניתנת לאיין ברמה סבירה, במעצר בית

מרוחק (עם מפקחים הולמים ותוך הפקדת ערבויות כספיות משמעותיות ביותר ואיזוק אלקטרוני - כגון במקרים הבאים: בש"פ 9650/07 **מדינת ישראל נ' בטיטו** (19.11.2007); בש"פ 2207/09 **אליקאשווילי נ' מדינת ישראל** (21.4.09), פסקה 12); בש"פ 6245/10 **מרקוס נ' מדינת ישראל** (21.9.10)).

18. שנית, המדובר במפקחים שנמצאו ראויים על ידי בית המשפט, לרבות לאחר חקירה ממושכת שלהם. החלופה הראשונה שהוצעה, כללה ארבעה מפקחים אשר נמצאו כלא מתאימים על ידי בית המשפט ועל ידי שירות המבחן, בשל החשש שלא יוכלו להציב גבולות מלפני המשיב. לכן, נבחנו ששה מפקחים אחרים, ובית המשפט מצא שהתמהיל "החדש" מסוגל לשמש כחלופה ראויה שיש סיכוי סביר שתתפקד לאורך זמן. קראתי אף אני את החקירות של המפקחים בבית המשפט, ואמנם לא שמעתי אותם באופן אישי, אך יש משקל להתרשמותם של כבוד השופטת מהם ומתשובותיהם. עוד יש לראות כי נדבך מרכזי בסיכומי של התסקיר, אשר אינו ממליץ על חלופת מעצר, הינו העדר מפקחים ראויים - ושעה שבית המשפט נדרש למפקחים אחרים, מתעמעם משקלו של התסקיר (אליו עוד אתיחס בהמשך). ששת המפקחים החדשים הותירו רושם כמי שמודעים לחומרת הדברים, וכמי שאינם "מושפעים" מהמשיב, אינם חוששים ממנו, לא סרים למרותו ולכן יוכלו למלא את חובתם כמפקחים ולהודיע למשטרה אם יפרו התנאים ללא מורא ופחד, ללא "רחמים", וללא "עיגול פינות". אעיר כבר עתה כי בכוונתי לשנות מעט את החלטת בית המשפט קמא בכך שאורה על פיקוח של שני מפקחים בו זמנית למעט בשעות הלילה.

19. שלישית, יש לבחון את מהות ההסתייגויות של שירות המבחן מהאפשרות לשחרור למעצר בית במקרה זה. מוסכם על כולם כי האמור בתסקיר מהווה המלצה בלבד ובית המשפט יכול שלא לאמץ את ההמלצות, משיקולים אלו או אחרים. מנגד, מוסכם כי יש משקל לאמור בתסקיר, במיוחד לגבי רכיבים מסויימים - והרי לא בכדי הופנה עניינו של המשיב להכנת תסקיר. לכן, שעה שעסקינן בתסקיר שאינו בא בהמלצה וכאשר בית המשפט קמא מצא לסטות מההמלצה - יש לבחון לעומק את הסיבות לכך שאין המלצה. במקרה זה, עמדת שירות המבחן סומכת בעיקר על ההתרשמות כי המדובר באדם בעל נטיה לפריצת גבולות, נוקשה בתפיסותיו, המגלה גישה חשדנית, עמדה הגנתית ובסיכום נכתב כי ההתרשמות הינה ש"רב הנסתר על הגלוי", ככל שעסקינן ביחסיו עם בני משפחתו (המפקחים המוצעים הראשונים). אין להתעלם מההתרשמות לגבי הסיכון הגבוה של פריצת הגבולות, והדבר אכן מקים חשש והופך את ההחלטה בעניינו של המשיב למורכבת - ועם זאת, קשה להשתחרר מהרושם שההמלצה השלילית נסובה בעיקר על ההתרשמות מהמפקחים הראשונים ומיחסיהם עם המשיב. נכון הוא כי האמירה שהמשיב נוטה לפריצת גבולות, מתייחס רק למפוקח - ללא קשר למפקחים - אך דומה כי את המכשלה הזו ניתן לאיין על ידי מפקחים משמעותיים מציבי גבולות, לרבות האיזוק האלקטרוני.

20. רביעית, המשיב הינו בן 56, סובל מבעיות רפואיות ולבית המשפט אף הוצג מסמך לגב בעיות עדכניות. כפי שקבעה כבוד השופטת, אין בגיל או במצב הרפואי כדי לספק "פטור" ממעצר ממושך, או אף ממאסר עתידי לו יורשע המשיב בדין (בדיוק כפי שהדבר לא מנע ממנו להיות מעורב, לכאורה, בפרשה החמורה בה עסקינן) - אך יש לכך משקל בכל הנוגע לאיזון שבין החובה לעשות מאמץ למצוא חלופה שתפגע בחרותו ובבריאותו במידה המינימלית, ככל שניתן.

21. חמישית, יש לראות כי המשיב נעצר ביום 14.10.2014, לפני ארבעה חודשים. נדמה כי מעצר ממושך זה, אשר אינו יכול לבוא על חשבון עונש עתידי, מהווה גורם מרתיע ברמה זו או אחרת, אף אם עסקינן במי שכבר היה עצור בעבר ואף היה במאסר בעבר.

22. ששית, באשר לעברו הפלילי של המשיב, יש לראות כי מחד - אין חולק כי על פניו המדובר בעבר "מפחיד",

שכן המשיב הורשע בעבר בהריגה. עם זאת, מאידך, בירור קפדני יותר של הנתונים מראה כי המדובר בעבירת הריגה משנת 1997 בגינה ריצה מאסר בין 3 שנים, כלומר - עבירה שבוצעה לפני 18 שנים, בהיותו בן 38 ועתה הוא בן 56. עוד יש לראות כי לחובת המשיב הרשעות נוספות, בגין תקיפת שוטר, משחקים אסורים והימורים, כמו גם איומים ועבירת אלימות - אך העבירה האחרונה (בגין המשחקים האסורים ותקיפת השוטר) הינה משנת 2005, כלומר - לפני 10 שנים. כפי שיש משקל לעבר הפלילי המאסיבי בעשר השנים עובר לשנת 2005, כך גם יש לתת משקל להעדר הרשעות והסתבכויות בעשר השנים האחרונות.

23. שביעית, בית המשפט הורה על איזוק אלקטרוני. יש בכך כדי לחזק את ההגנה על שלומו של המתלונן ושאר הציבור בכל הנוגע לאפשרות שהמשיב יפגע שנית במתלונן בעצמו או שישתתף במהלכים שנועדו לסחיטה נוספת או מפגש נוסף. אמנם, האיזוק אינו יכול לסייע במניעת שיחות טלפון (כפי שהריחוק הגאוגרפי אינו מסייע לגבי רכיב זה), אך יש בו כדי להציב גבול נוסף מלפניו של המשיב - גבול מוחשי פיזי, שמצטרף לשאר המפקחים האנושיים.

24. שמינית, מן הראוי לתת משקל לכך ששלושה נאשמים נוספים (לפחות) שוחררו לפני יותר מחודש ימים. כבר נקבע בעבר לא פעם כי עקרון האחידות בענישה אינו בהכרח בעל השלכה על שלבי המעצר, ויתכנו פערים בין נאשמים בכל הנוגע לאפשרות לאתר לגביהם חלופת מעצר ראויה - הגם שמואשמים באותן עבירות בדיוק. לכן, העובדה ששלושה נאשמים אחרים שוחררו לפני יותר מחודש ולא הוגש ערר לגבי שחרורם - אינה יכולה כשלעצמה לחייב את המסקנה לגבי שחרורו של המשיב דכאן, במיוחד שעה שבית המשפט מצא שחלקו בפרשה דומיננטי יותר (בש"פ 8116/14 עוידה נ' מ"י (14.12.2014)). עם זאת, שחרורם הינו נתון בעל משקל שלא ניתן להתעלם ממנו, במיוחד שעה שיש חשש ליצירת קשר מחודש עם המתלונן. יש לראות כי לכול החמישה מיוחסות בדיוק אותן עבירות והם כולם נחשבים כמי שלקחו חלק בקשירת הקשר לסחוט את המתלונן ולדרוש ממנו פיצוי בשל ה"קללה" שהשמיע כלפי המשיב (ככל שהשמיע). לגבי המפגש הראשון, בו הוכה המתלונן - יש לראות כי דווקא למשיב מיוחסת אלימות ברמה נמוכה יחסית לשלושה נאשמים אחרים, כך שלא נתן לומר שהוא היה האלים מבין כולם. לגבי הרעיון לסחוט כספים מהמתלונן - בכתב האישום לא מצוין כי המשיב היה "הוגה הרעיון". לגבי ההכנות למפגשים עם המתלונן והמפגשים עצמם - יש לראות כי אמנם מצוין בכתב האישום כי המשיב קיבל עדכונים לגבי השיחות עם המתלונן והעניק עצות כיצד להניא אותו לשלם את הכספים, אך הוא עצמו לא ניהל את השיחות עם המתלונן, לא ניהל את ה"משא והמתן" לגבי התשלומים ולא היה נוכח במעמד קבלת הכספים שנסחטו, והכל לכאורה. לכן, יתכן וניתן לראותו כ"מנהיג", ויתכן וכל הפרשה החלה על מנת לשמור על כבודו האבוד לאחר הקללה, אך אם ננתח את מעשיו בפועל - לא ניתן לומר בוודאות שהוא המסוכן מכל החמישה באופן מובהק. השאלה איזהו החלק המדויק שנטל כל אחד מהחמישה בפרשה תתברר בתיק העיקרי, והתשובה לשאלה זו תלויה (בין היתר) בניתוח מעמיק של השיחות שהוקלטו, בחקירות הנאשמים לגבי ההודעות שמסרו (ככל שיעידו) ובמשקלן של שאר הראיות לאחר שיעברו את כור ההיתוך של ההליך הפלילי. לכן, בשלב זה, לא מצאתי שניתן לקבוע חד משמעית שחלקו של המשיב בפרשה - כפי שמתוארת בכתב האישום - דומיננטי יותר מאשר חלקם של האחרים, עד כדי כך שלגביו יש לקבוע כי מסוכנותו עד כדי כך גבוהה שלא ניתן להסתפק בחלופה מעצר.

25. תשיעית, תנאי השחרור כללו הפקדה כספית של ₪ 30,000 במזומן וחתימה על התחייבות עצמית וערבויות צד ג' בסכומים של ₪ 40,000 ו-₪ 50,000. יש לראות כי סכומים אלו גבוהים בהרבה מהסכומים שנקבעו לגבי השלושה האחרים ששוחררו, על מנת לתת ביטוי למורכבות העודפת של שחרורו של המשיב. אף בגובה הסכומים יש כדי להוות גורם מרתיע, במיוחד מצד המפקחים, אשר אמונים בין היתר לפקח על אי יצירת קשר

טלפוני עם המתלונן או עם המעורבים הנוספים.

סיכום -

26. אשר על כן, מחמת הנימוקים המצטברים דלעיל, הערר נדחה, בכפוף לכך שעם המשיב ישהו שני מפקחים בו זמנית, בשעות 08:00 בבוקר ועד 23:00 בערב. בשעות הלילה - ניתן להסתפק במפקח אחד.

ניתנה היום, כ"ו שבט תשע"ה, 15 פברואר 2015, במעמד
הצדדים.